

ACAT informa

Acció dels Cristians per l'Abolició de la Tortura

Activista en la gran lluita contra la tortura, la pena de mort
i altres tractes cruels, inhumans i degradants

- Editorial - Julian Assange: l'alliberament final
- Informar pot esdevenir perillós
- Conflictes armats
- Universitats interessades pel tema de la tortura
- Núria Ortín, directora de la Fundació Obra Mercedària, entrevista en Lluís Plaza, director del Centre Penitenciari de Joves de La Roca del Vallès
- Butlletí ACAT *informa* 150
- Crides dels socis: juny, juliol, agost
- A on porta el sionisme?
- Recomanacions
- Humanitzar la humanitat practicant la proximitat

Editorial - Julian Assange: l'alliberament final

L'afer Julian Assange constitueix un cas de manual de vulneració dels drets humans. L'ACAT es congratula del seu recent alliberament, el 25 de juny del 2024, perquè la seva situació era una de les injustícies del segle.

En efecte, al butlletí núm. 142 ja posàvem una foto d'ell en portada i el seu interior contenia un article amb el títol: "Julian Assange: la gran injustícia en drets humans". Algunes setmanes més tard, la Junta va decidir d'enviar-li, al penal britànic d'alta seguretat de Belmarsh on estava empresonat, aquest butlletí en català i castellà, juntament amb un escrit en anglès per donar-li ànims. Estem segurs que li va arribar; però, el pobre, no devia ni tenir forces per contestar-nos.

I al butlletí núm. 148 explicàvem la participació d'almenys set membres d'ACAT a la manifestació davant del Consolat britànic a Barcelona, el 20 de febrer passat, quan es va haver de tallar la Diagonal, prop de la plaça Francesc Macià, per la molta gent que hi havia. Afegim que d'altres manifestacions en favor de l'alliberament d'Assange van tenir lloc el mateix dia a 57 ciutats del món.

Dit això, anem als fets que van provocar el seu calvari:

El 2010, WikiLeaks va difondre un vídeo que mostrava un atac d'un helicòpter dels Estats Units a l'Iraq que va provocar la mort d'onze civils innocents, 2 d'ells periodistes. Per a uns, això era exercir la llibertat de premsa; però per d'altres (l'exèrcit i el gran poder americà), es tractava d'una traïció als Estats Units.

A aquesta acusació s'hi va afegir una ordre de detenció per agressió sexual a dues noies sueques, que poc temps després va ser declarada jurídicament inconsistent per un jutge. Aquests dos fets van propiciar que Assange s'hagués de refugiar, el juny del 2012, a l'Ambaixada de l'Equador a Londres. Hi va romandre reclòs fins

a l'abril del 2019. Finalment, el 2 de maig del 2019, va ser tancat a la presó d'alta seguretat de Belmarsh, amb un règim inhumà d'aïllament perllongat de més de 20 hores seguides i només 3 hores garantides de pati. Voldríem afegir aquí que aquests tipus de règims d'aïllament haurien de tenir, segons la llei, una pausa després de 15 dies. Per tant, no poden ser perllongats sense interrupció més enllà.

Finalment, el 25 de juny del 2024, Assange va poder ser alliberat.

Recapitem: Julian Assange haurà passat quasi set anys tancat a l'Ambaixada de l'Equador, seguit de quasi cinc anys en règim d'aïllament perllongat a Belmarsh, tot plegat pel sol fet d'haver difós fets reals, que van passar veritablement, i que ell va considerar que havia de denunciar. En canvi, els responsables d'assassinats d'innocents no han estat mai jutjats.

Els Estats Units demanaven la seva extradició, amb una acusació que podia significar fins a 175 anys de presó, invocant una Llei d'espionatge del 1917,

elaborada en temps de guerra i que mai va tenir per finalitat penalitzar el treball legítim dels periodistes.

Finalment, per assolir un pacte d'alliberament, Assange ha hagut de declarar-se culpable d'un delictes d'espionatge i d'aquesta manera els Estats Units ha retirat les acusacions que se li imputaven. En sortir de la presó ha hagut d'anar a signar a les Illes Marianes (territori americà), abans d'arribar a Austràlia on l'esperaven la seva esposa i els seus 2 fills.

Assange romandrà sempre per a nosaltres com a exemple de coherència i honestat.

Emili Chalaux i Ferrer
President d'ACAT

Foto: Justin Tallis-AFP

Foto portada (Tot ésser humà té drets): LeoPatrizi

Informar pot esdevenir perillós

L'1 d'agost vam escoltar amb goig les notícies: el periodista Pablo González Yagüe ha estat alliberat de la presó injusta dins d'un intercanvi de presoners entre L'OTAN i Rússia.

Ens alegrem per ell i per la seva família, que ha patit l'allunyament i l'aïllament del seu ésser estimat durant 28 mesos, gairebé 2 anys i mig. De moment, el contacte ha de ser telefònic o virtual perquè si torna a l'Estat espanyol o a un altre país europeu, s'exposa a una extradició i detenció si Polònia activa una euro-ordre.

Al cap de 10 dies de l'alliberament, la Fiscalia polonesa ha presentat acusacions d'espionatge basant-se en el fet que obtenia informació i informava, desinformava i realitzava reconeixements en el terreny que poden perjudicar Polònia. És estrany que, just quan l'han alliberat, i ha anat a Rússia, ara sí que presenten les acusacions que en gairebé 2 anys i mig no havien presentat, quan el tenien allà mateix pres!

Exercir com a periodista i informar amb honestedat de la veritat que, com a tal, pot tenir moltes cares, avui en dia és perillós. Les dades que anem tenint van mostrant que cap país, democràtic o no, pot estar exempt. Julian Assange que per fi ha estat alliberat, però a canvi d'auto inculpar-se, després d'un calvari de 7 anys refugiat i 5 a la presó. Informar des del prisma dels qui ostenten el poder, sigui el poder polític, econòmic, etc. no té conseqüències. Si no és així, pots perdre la feina o ser objecte d'algun tipus de persecució o assenyalament, i fins i tot pots ser agredit/da o amenaçat/da. I així, ens anem submergint en un món d'opinions, deixant el món de la informació pel de les opinions que esdevenen veritats contra altres que opinen diferent, basats en altres dades i arguments. I, quan no, es compren "informacions" que es poden repetir i repetir, a una cadena i altra de TV, ràdio o xarxes socials. Els psicòlegs i sociòlegs ja han estudiat que, quan escoltem, veiem o llegim un missatge moltes vegades, tot i que sigui mentida, ens el creiem, passa a ser fiable.

Les condicions de detenció del Pablo van millorar gràcies a les denúncies de tanta gent. Dins de l'estricta aïllament de 23 hores diàries i sense llum natural, al maig van començar a posar-li les manilles pel davant i no pel darrere, van deixar-li calçar les seves sabatilles i no les incòmodes botes de la presó, i va poder rebre la tercera visita de la seva esposa i fill gran, i la primera d'uns amics. Però ara JA TÉ LA LLIBERTAT d'aquesta presó arbitrària on ha estat torturat psicològicament induint-lo al suïcidi, i ha rebut un tracte cruel i inhumà. Quan sigui jutjat, esperem que pugui aportar les proves de la seva innocència i denunciar el maltractament i tortura que ha rebut.

Vist això, em pregunto quina és la funció dels periodistes. No és precisament la dels càrrecs que li imputen? I què entenen a Polònia per desinformació? Perquè dona tota la impressió que desinformació a Rússia és informar sobre el que fan allà o a Ucraïna els russos i desinformació als països de l'OTAN sembla que és informar sobre el que els de l'OTAN fan, sense que hagi passat pel sedàs de les versions oficials.

És la base dels anuncis publicitaris.

Les dades de 2023 són eloqüents. Segons Reporters sense Fronteres, **45 periodistes van ser assassinats al món, 779 empresonats dels quals 547 encara eren a la presó el 31 de desembre**, sense comptar els desapareguts. Informar, amb tots els ets i uts, amb rigorositat, d'allò que agrada i d'allò que no, té un preu.

Desitgem que cap periodista s'autocensuri perquè el seu article no serà publicat o perquè potser ja no li tornaran a demanar cap altre. Desitgem que cap d'ells/es sigui censurada ni perseguida per la seva informació verídica. La informació verídica és un dels pilars d'una societat humana i democràtica, la base perquè puguem formar la nostra opinió i no visquem de les opinions dels altres sense poder-les contrastar.

Volem una premsa i uns mitjans lliures!

Montserrat Fenosa i Choclán
Vice-presidenta d'ACAT

Conflictes armats

Quan la població civil mostra el seu desacord amb determinats conflictes armats al nostre panorama mundial actual, sol fer-ho en termes de protestes més o menys actives i pacífiques en reacció a aquests conflictes. És suficient? Segurament no, però cal, sens dubte.

Crec que el tema mereix una anàlisi de fons, fent certes distincions en diferents conflictes, oberts o encoberts.

Distingeixo diferents formes de conflictes armats:

- els que tenen com a contendents dos o més estats amb els seus respectius exèrcits, amb col·laboració activa o indirecta dels seus respectius aliats (ara són els que provoquen les protestes més evidents);

- d'altra banda, hi ha conflictes armats interns -de vegades no són directament 'armats', però són igualment cruels- quan un estat utilitza el seu poder -i fins i tot el seu exèrcit, regular o mercenari- per exercir la violència extrema contra una part de la seva població;

- i finalment, se m'acut que hi ha conflictes armats quan organitzacions de diversa mena, siguin mafioses o paramilitars, duen a terme actes de guerra o d'extrema gravetat violenta contra una part de la població d'un estat que no vol o no pot fer res davant d'aquestes organitzacions, per manca de voluntat, de mitjans, o de tots dos elements.

Ens centrarem en els primers: conflictes armats oberts i que fan més efecte en la sensibilitat de la població, segurament per aparèixer ara profusament als mitjans de comunicació: els que impliquen exèrcits contra exèrcits regulars (o amb ús de mercenaris), estat contra estat.

Els estats es defineixen -i això és molt important- per tenir una extensió territorial, és a dir, per tenir una frontera que permet distingir un "nosaltres" d'un "ells"; unes lleis que regulen les relacions de la seva població i de la població amb l'estat; un govern encarregat de vetllar per l'aplicació de les seves lleis i, sobretot, que exerceix la seva autoritat i control sobre la població; d'altra banda, un estat gaudeix d'un reconeixement internacional com a tal. I finalment: els estats només es reconeixen entre ells, amb excepcions, per interessos.

El que no se sol esmentar és que històricament, el territori es perfila després de processos de guerra molt cruents, amb l'ús extensiu de força mitjançant exèrcits i poques vegades mitjançant acords. I aquesta força que històricament dibuixa fronteres i defineix quin domini tindrà un estat i un govern sobre la població dins del territori s'anomena 'forces armades', és a dir, un exèrcit regular al qual es complementarà amb les 'forces de seguretat' a diferents nivells dins de l'estat. Els estats es defineixen pel territori que històricament han aconseguit o perdut les seves forces armades al llarg del temps. Només sé de dos estats a Europa el territori sobirà dels quals no s'ha decidit per la presència d'un exèrcit propi: Liechtenstein (ho va tenir, de 80 soldats, però ja no) i Andorra. Potser San Marino sigui el tercer. Malta té el seu petit exèrcit, Mònaco té una cosa semblant en miniatura i no se'n salva ni el Vaticà.

Es pot dir que les forces armades -monopoli del poder de l'estat- han jugat un paper crucial en la configuració dels estats moderns, almenys des del segle XVII. Els estats han intentat expandir i imposar el seu poder -és a dir: les seves fronteres- mitjançant conquestes i colonitzacions mitjançant l'ús de les forces armades.

L'estat dins de les seves fronteres i els seus límits utilitza les forces armades per definir "nosaltres" i protegir-nos d'"ells": esgrimirà el concepte de seguretat contra possibles agressions externes o accions terroristes (sovint són els mateixos estats o els seus aliats els qui les provoquen) per justificar l'existència de forces armades. I l'estat en té l'exclusiva, el monopoli de la violència.

Amb compte... la por i la inseguretat són conceptes molt rendibles davant una població propensa a la comoditat, i que és reticent a controlar en ferm el que fa l'estat i les seves grans corporacions: sol ser l'estat i les grans corporacions els que controlen la població.

És fàcil assenyalar com un perill per a 'nosaltres' aquells que per creences, llengua, costums o idiosincràsia ens resulten diferents, i es converteixen en un 'ells' als quals cal combatre. Res millor que inventar un enemic si no n'hi ha. Típicament, aquestes són les raons de tipus totalitari

(barrejaré nazis, feixistes, franquistes, islamistes radicals/gihadistes, sionistes, etc.) per a qualsevol atrocitat que creguin convenient perpetrar.

Quan volem acabar amb les guerres (conflictes armats que involucren les forces armades i més concretament l'exèrcit) cal considerar seriosament si cal acabar amb l'exèrcit per acabar amb les guerres, cosa que comporta plantejar-se seriosament si cal acabar amb el concepte d'estat que tenim actualment.

I compte! Molt de compte amb aquells que volen fer-nos sentir que 'ells' ens estan amenaçant a 'nosaltres'. Aquests mateixos no voldran que sapiguem que som nosaltres en realitat el seu l'enemic. Perquè, per exemple, en molts conflictes encoberts o no destacats a la premsa groga de l'estat, 'nosaltres' som en realitat els culpables que hi hagi "invasions d'ells".

I com que crec que no n'hi ha prou amb 'anar en contra' d'alguna cosa per trobar solucions, i proposar alguna cosa pel que sí combatre, hauríem d'aconseguir (exigir) d'un estat:

- Que sigui diàfan i transparent en les decisions que pren.

- Que fomenti l'educació, la diversitat i la tolerància.

- Que fomenti aprenentatge i pràctica de la negociació i el diàleg.

- Que se centri en la correcta i equitativa distribució de riquesa, recursos i desenvolupament, erradicant la pobresa de la població. L'estat no són fronteres: és la població que hi habita.

- Que es compromet, fomenti i practiqui el respecte als drets humans fonamentals, i no només de boca.

- Que fomenti la cultura de desenvolupament, justícia i pau en la consciència dels seus ciutadans.

Segurament, amb això evitariem també els conflictes esmentats en segon i tercer lloc. Perquè... "La pau és obra de la justícia" (opus iustitiae, pax)... o no? I com que això no només depèn d'un de sol, cal unir-se en la protesta i en l'exigència. Vens amb nosaltres?

Som ACAT !

Oriol Llobet i Rivas
Membre d'ACAT

Universitats interessades pel tema de la tortura

D'un temps ençà, hem rebut diverses peticions per col·laborar en investigacions d'alumnes i de professors d'universitats dels Estats Units de Nord-Amèrica: de Michigan, d'Illinois i de Tulane a Louisiana. I, com ja us vam informar, l'any passat vam tenir una becària alumna de la Universitat de Pennsilvània. Sembla que allà té interès el tema de la tortura, i de les millors pràctiques per erradicar-la i per ajudar les persones sobrevivents.

Això contrasta amb les diverses negatives que anem trobant quan demanem al món acadèmic i educatiu de Catalunya, poder parlar a l'alumnat sobre la tortura.

L'alumnat universitari i, fins i tot, els menors, poden veure la tortura a les pel·lícules de ficció, als videojocs, a les xarxes socials, la poden normalitzar... **però a les escoles, universitats i altres no permeten que l'alumnat pugui saber que la tortura és prohibida per la llei internacional i que és una de les pitjors xacres que fa mal no només a les persones torturades sinó a tota la societat que la permet.**

És a dir, que no només és ficció sinó realitat a més de 141 països. Hem trobat només tres honroses excepcions: l'Escola Verge de la Salut de Sant Feliu de Llobregat, l'Escola Maristes-Les Corts i l'Escola Vedruna-Gràcia, així com la iniciativa del Dia de la Diversitat de l'Ajuntament de Barcelona i la de Justícia i Pau dins la Setmana per la Pau Arcadi Oliveres.

Montserrat Fenosa i Choclán
Vice-presidenta d'ACAT

Núria Ortín, directora de la Fundació Obra Mercedària, entrevista en Lluís Plaza, director del Centre Penitenciari de Joves de la Roca del Vallès

Núria Ortín: Actualment, quin perfil de joves teniu en el centre?

Lluís Plaza: Tenim 297 interns d'edats compreses entre els 18 i 25 anys, dels quals un 77,8% són estrangers. D'aquests, un 60% són àrabs, parlant d'àrabs volem dir marroquins i algerians.

N.O. Com a director, com gestiones els moments de tensió o violència que hi ha en el centre?

Ll.P. En principi nosaltres tenim un mandat, en què creiem, que és el d'abordar les situacions de violència d'una forma determinada, que és un procés de desescalada i d'intentar reconduir les situacions parlant i des de la proximitat, intentant que la persona baixi la intensitat de la seva agressivitat. Aquest és el protocol que tenim marcat, i és el que fem sempre, un procés de desescalada que ens porti a una situació on es pugui, tant a l'individu com per a nosaltres, abordar el problema des d'una altra perspectiva. Si això no ho aconseguim, i hi ha una situació d'agressivitat elevada o de perill per altres interns o pel mateix individu, ens veiem en l'obligació, per preservar la vida de tots, d'utilitzar les immobilitzacions amb manilles o, com a última opció, procedim a fer un tipus d'immobilització amb corretges psiquiàtriques.

N.O. Arran de l'assassinat de la Núria va haver-hi moltes revoltes, sobretot de funcionaris que demanaven seguretat dins les presons. Específicament, en aquest centre, els treballadors se senten protegits?

Ll.P. L'assassinat de la Núria és un gravíssim accident que és el primer que ha succeït en aquests 40 anys de transferències que té la Generalitat de competències penitenciàries. Això, malgrat tot el rebombori que hi ha hagut, en la meua opinió, no deixa de ser un accident, greu accident. La política de la Generalitat respecte a la gestió dels serveis penitenciaris s'ha definit clarament, des del minut zero, com una política de reinserció, de rehabilitació, de segones oportunitats, i aquest model penitenciari català, en diverses formes que pot tenir, és un model que, si el comparem amb aquesta desgraciada tragèdia, ha de ser un model d'èxit. Perquè si en 40 anys només ha succeït aquest malaurat incident un cop, vol dir que globalment entès, és un model que funciona, evidentment és perfectible, però és un model que funciona, i nosaltres a Catalunya, hi creiem. Perquè en si mateix dona seguretat, tots som conscients que el càstig no ens ajuda a la segona oportunitat, no ens ajuda a què la gent tiri endavant amb la seva vida, i tenint clara aquesta premissa, hem d'abordar-la des d'altres perspectives. La seguretat, fer activitats, donar oportunitats a la gent, permetre que treballin... i això molts cops no es considera com un element de seguretat, la gent parla de qüestions, per dir-ho d'alguna forma, coercitives, limitadores, i és veritat que són elements que poden ajudar a la seguretat en determinades situacions, però globalment entès, les activitats, el vincle, el treballar amb els interns, a l'ajudar-los que es formin, amb el tema de l'educació... tot això també és seguretat. I amb aquest malaurat accident, tot això no s'ha explicat així.

N.O. Creus que es donen suficients eines dins dels centres penitenciaris perquè els interns estiguin preparats per al moment que surten de la presó?

Ll.P. Comencem al revés. En el moment que surten, vol dir que, no només nosaltres - els serveis penitenciaris - tenim la responsabilitat de dotar-los de les eines suficients perquè puguin afrontar el carrer amb garanties, sinó que és una corresponsabilitat que també té la societat. La pregunta seria: el carrer crea el suficient espai com perquè aquestes dones i homes que surten de les presons puguin continuar la feina que nosaltres hem fet dins dels centres? La resposta és no. Nosaltres dins els centres penitenciaris els oferim un ampli ventall de possibilitats per intentar esmenar i treballar totes les raons per les quals els interns i internes han entrat en una presó. El ventall és molt ample, però després ens trobem amb l'atzucac que, tot aquest ventall de feina que hem esmerçat, no té continuïtat en el carrer, no hi ha prou recursos a l'exterior. Per tant, la resposta seria, dins els centres penitenciaris sí que hi ha esforços i hi ha possibilitats per treballar amb els interns per intentar que se'n surtin, però després ens trobem que la realitat al carrer aquesta feina no té una continuïtat. I també, tot el marc legal de la llei d'estrangeria, que en cap cas és facilitador per intentar que hi hagi segones oportunitats.

N.O. Què faria falta per escurçar aquest mur entre el dins i fora?

Ll.P. Jo penso que el gran debat, -que no es farà perquè és molt dur-, és, què volem la societat respecte els privats de llibertat quan surten de la presó? Volem donar-los una segona oportunitat o volem ficar-los en un avió i que tornin a casa seva? El primer debat és aquest: què volem fer amb ells, com els volem reintegrar. Un cop haguéssim decidit què volem, si l'opció és integrar-los, tots, des de fora, hauríem d'assumir una sèrie de recursos que per-

metés un trànsit cap a que aquesta persona que ha estat a la presó, pugui reintegrar-se a la societat amb normalitat. I aquí jo sempre parlo de facilitar això però exigir deures, perquè ens centrem en els drets però la nostra societat flaqueja per aquesta banda. Jo personalment donaria papers a tothom, però associats a uns deures. Si algú vol viure a la nostra societat, -cosa que té dret com qualsevol persona-, també ha d'entendre que hi ha uns deures que s'han de complir. I tampoc som capaços d'incloure aquest aspecte de la reinserció que per a mi és tan important, torno a dir, drets com deures.

N.O. *Molts dels nois joves que estan aquí, es pregunten, sobretot aquest perfil que són de fora i no tenen papers i volen treballar, què han de fer, perquè, malgrat vulguin treballar no poden, ja que es triga fins a cinc anys a cancel·lar els antecedents penals i després han de tenir l'oportunitat que algú els contracti. El sistema els aboca de nou a la delinqüència, ja que és l'única manera de sobreviure, i al cap de quatre dies te'ls tornes a trobar aquí.*

És un peix que es mossega la cua. Qui és la màxima responsabilitat d'això? Qui ha de canviar aquestes lleis?

LI.P. Tu mateixa ho has dit: és un peix que es mossega la cua. Els interns que tenim aquí, si els haguéssim de definir amb alguna paraula, és pobresa. Pobresa amb el sentit més àmpli de la paraula: pobresa econòmica, pobresa de valors, pobresa d'hàbits, pobresa familiar, pobresa educativa, pobresa mental... Llavors, cada dia que signem llibertats, veiem que l'intern surt amb una bosseta que és la seva vida, i el que fan és tornar a la casa on estaven quan els van detenir, i tornaran a delinquir fins que els tornin a agafar i ingressin de nou aquí. El tema dels papers és molt important, tornem al qüestionament que feia abans. Què volem d'ells? Ells tampoc són molt facilitadors, és veritat que no ajuda que ells tenen associat que en el moment en que tinguin els papers en ordre se'ls expulsarà. Això en alguns casos és cert i en altres no. Però ells aquí dins no pateixen per regularitzar la seva situació, i surten al carrer sabent que tornaran a la roda que els va portar a la presó, i nosaltres en som testimonis sense poder fer massa cosa i ells tampoc. Però tenim un problema amb els interns joves que és la motivació. Són persones que no tenen res a guanyar ni a perdre, per tant, no els motiva res. Han après català, castellà, han mostrat interès per aprendre algun ofici? Tampoc. Per tant, quan surten al carrer surten igual de desvalguts que quan han entrat. I així fins que no resolguem la pregunta de "què volem d'ells".

N.O. *Què significa per aquests joves tenir assistència religiosa?*

LI.P. El tema religiós aquí és molt interessant. Des de la perspectiva catòlica, i des de la perspectiva mercedària i des de la perspectiva que fa en José M. Carod, que és el capellà que ens assisteix i que els assisteix, és un exemple clar, viu del missatge de Jesús. En José M. en aquest centre, on tot és advers, -ja ho hem comentat abans, el 70% són àrabs-, ell és l'exemple d'insistir, de picar pedra, d'atendre a tothom que se li acosti, amb un

èxit que alguns ja haguéssim tirat la tovallola. En José M. ens assisteix sempre que ho necessitem, i dic ens assisteix perquè també ho fa amb nosaltres. Treballa pels interns setmanalment i ho dona tot, ell i el seu equip de voluntaris, els dona recolzament tant religiós com personal, i per a mi com a director, és una sort poder comptar amb la intervenció i feina dels mercedaris en el centre penitenciari de joves.

N.O. *Has vist casos de conversió? De veure entrar una persona que dius "mare meva, quina peça" a veure'l sortir amb un canvi real des del cor?*

LI.P. Sí, sí n'hem vist, no tots els que haguéssim volgut, però sí. A partir del treball d'en José M., aproximar-nos al missatge de Jesús, i el temps que dediquen els mercedaris aquí dins, ens ha permès veure alguns interns que, d'alguna forma, s'han plantejat la seva vida, replantejar-se-la, i la vida que volen portar en el futur. Alguns ens han ajudat a nosaltres en situacions complicades perquè amb el treball setmanal d'en José M. ha aconseguit fer pensar en els interns de com ho estaven fent i es formulin com ho han de fer. També aconsegueix apropar les famílies als interns i en molts casos famílies que els tenen oblidats i abandonats, i en José M. aconsegueix mitjançant aquest apropament que l'intern canviï la manera de veure el món i la seva manera d'actuar.

N.O. *Per acabar, Lluís, explica'ns un error i un encert que hagis tingut com a director d'aquesta presó de joves.*

LI.P. El treball de director d'un centre de joves, el més bonic és el repte diari, i cada dia tenim reptes per a resoldre. El més gran de tots que jo em vaig plantejar va ser intentar pal·liar aquestes necessitats que tenien els interns que van provocar l'entrada a la presó. L'error va ser plantejar-ho des d'una mirada occidental, des dels nostres valors, i no vaig entendre i em va costar entendre, que els interns àrabs veuen el món d'una altra manera, ni millor ni pitjor, senzillament d'una altra manera, i nosaltres els occidentals ens encabassem en intentar aplicar mètodes que per nosaltres poden ser positius i per a ells tenen poc valor. El meu error va ser no adonar-me'n abans. L'èxit és, atenent aquesta reflexió dir, tal vegada, hem de començar la casa pels fonaments i no per programes meravellous i fabulosos, sinó amb coses tan bàsiques com l'hàbit d'estar net, de vestir de forma presentable, tenir la cel·la ordenada, que entenguin el valor positiu de no tirar el menjar per la finestra... aquestes coses molt bàsiques, que alguns dirien que són de poc nivell, són potser l'èxit més gran que hem tingut tot l'equip després d'analitzar i avaluar molt, decidir que havíem d'anar a la part més habitual i no tan brillant, i que entenguin que són elements positius i ho valorin; haver aconseguit això és quelcom molt positiu.

Núria Ortín i Martínez
Membre d'ACAT

Foto: Núria Ortín

Butlletí ACAT informa

Arribem al butlletí número 150...

150 butlletins publicats ininterrompudament durant 37 anys!

Les accions de l'ACAT poden ser ad extra o ad intra; en ambdós casos les principals eines de difusió, no exclusivament, són: els butlletins trimestrals i la plana web, però avui parlarem dels butlletins.

Des de l'inici de l'ACAT fins al moment present, en què es publica el butlletí núm. 150, la difusió de la informació sobre els drets humans, sobre la tortura institucional i sobre tot acte cruel i inhumà arreu del món, s'ha fet realitat en la publicació del Butlletí de l'ACAT, trimestral, en català i castellà.

Els butlletins consten d'un mínim de 12 pàgines; la pàgina d'inici és un Editorial del president, relacionat amb algun esdeveniment d'actualitat. Els articles que segueixen estan realitzats per algun soci o sòcia de l'ACAT, principalment per membres de la Junta, o són d'altres fonts, com Vilaweb o El Punt avui; es fan constar els resums de les Assemblees de l'ACAT; hi ha informes d'organismes com el Comitè de Prevenció de la Tortura (CPT) o Amnistia Internacional; es dona raó de les Crides institucionals i les Crides urgents que s'envien als socis, així com de les pregàries que s'organitzen en diferents llocs de culte de diverses confessions cristianes; sovint hi ha recomanacions de llibres i de pel·lícules sobre drets humans; a la contraportada hi ha pregàries o textos relacionats amb els temps litúrgics.

Cal destacar en el butlletí que correspon als mesos de gener-febrer-març, l'edició del Camí de la Creu amb els crucificats, que han estat molts d'ells objecte de les nostres Crides; cada any ens el facilita la sòcia Montserrat Llopart, i en ell acompanyem Jesús en el seu camí al Calvari, i a tota la humanitat sofrent, el crit de Jesús és el de tots els crucificats que demanen justícia i misericòrdia.

Pretenem que l'edició dels butlletins sigui un servei als socis i simpatitzants de l'ACAT i, en general, a la societat. Donem gràcies a Déu per haver pogut dur a terme aquesta tasca durant tot aquest temps i li demanem que puguem continuar aquesta feina de difusió i conscienciació durant molts anys més.

Montserrat Martínez i Deschamps
Secretària d'ACAT

Crides dels socis

La primera crida de juny està dedicada al cas d'un condemnat a mort als Estats Units, identificat d'una manera molt dubtosa pels testimonis, i que, a més, els juristes que l'han de jutjar, són molt reticents a acceptar per la poca capacitat probatòria de les proves de càrrec aportades. Es té l'esperança que al final es reconegui la innocència de l'acusat.

La segona crida, del Vietnam, es refereix al que sembla presentar-se com un error judicial de l'any 2008, però que pel fet de no corregir-se malgrat certs informes que ajudarien, porta a suposar que algú vol mantenir-lo per alguna raó. La crida ha estat redactada de cara a aconseguir la reparació de l'error, però realment es coneixen molt pocs detalls.

La tercera correspon al Perú i és un nou cas de la lluita entre les comunitats indígenes i les grans empreses que intenten portar a terme activitats de desenvolupament, amb els seus pros i contres. La major capacitat de les empreses en fa una lluita desigual, però de moment no s'ha arribat a fets irreparables.

La primera crida de juliol afecta el Sudan del Sud. Es tracta de la persecució a la qual ha de fer front un defensor dels drets humans, molt compromès, la lluita del qual té lloc més aviat contra el caciquisme i els interessos dels grups més benestants. Actualment i després d'un any de presó incomunicada, continua empresonat a mans dels serveis secrets que, en contra del govern, no volen alliberar-lo.

La segona es refereix al cas d'una activista de la República Democràtica del Congo, molt seguida a les xarxes socials, detinguda juntament amb dos companys, amb la diferència que els nois estan perfectament localitzats en dependències policials mentre que d'ella no se'n sabia res. Finalment va ser alliberada a primers de juliol.

La tercera crida presenta el segrest d'un periodista i ciberactivista de la República de Mali, segrestat per uns homes desconeguts i sense que se'n

conegui cap altra dada. La República va patir un cop d'estat i el govern ha estat substituït per una Autoritat de la Transició de caràcter militar.

La primera crida d'agost està dedicada a les arbitrietats comeses per l'exèrcit israelià en la seva resposta a l'atac de Hamàs, tan conegut. Entre elles, hi ha la consideració de «combatent il·legal», denominació que permet detenir gazaties en condicions horribles, amb un recurs sistemàtic a la tortura, i a diferents formes de maltractaments, sense cap mandat ni acusació, ni control independent ni judicial.

La segona exposa les dificultats en què es troba una comunitat indígena de Mèxic, el territori ancestral de la qual és cobejat per les seves riqueses naturals, per diferents interessos polítics, econòmics i també criminals. Davant la poca eficàcia de les autoritats federals, es van muntar unes guàrdies comunals, havent-se produït ja la mort de sis guàrdies. Els terrenys es troben en un camí natural per accedir als ports de l'oceà Pacífic.

La tercera crida correspon al Perú, on hi ha una lluita entre moviments de dretes i associacions de drets humans que procuren imposar els seus criteris en la legislació. La crida està dirigida a protegir les associacions que vetllen pels drets humans i, aprofitant la discussió en curs de la llei de control de la cooperació internacional, procurar que els recursos esperats puguin millorar la situació dels peruans més desfavorits.

A on porta el sionisme?

Seguim exigint l'alto el foc a Gaza, de diverses maneres, veient amb impotència, el bombardeig i setge de la població palestina. Mentre escrivim aquest article, ja són 37.765 persones mortes, 86.429 ferides i 11.000 desaparegudes¹. L'Estat d'Israel ha anat escalant en el tracte inhumà i degradant que fa dècades sosté contra la població palestina, fins a derivar en un genocidi.

Ja són més de 20 Estats que donen suport a la demanda que Sud-Àfrica va presentar davant la Cort Internacional de Justícia (ICJ) considerant que els actes i omissions d'Israel contra Gaza són de caràcter genocida. Així mateix, altres Estats han manifestat el seu suport, no a la demanda, però sí a l'aplicació de les mesures cautelars que dicti aquesta Cort per a la protecció de la població civil i el cessament de les hostilitats. També el Consell de Seguretat de l'ONU ha votat, per fi, un alto el foc. Comprendre les causes i les conseqüències de la situació actual ens pot il·luminar per trobar, entre totes, la forma de donar suport a la vida en pau i la justícia per al poble palestí, alhora que una veritable seguretat per al poble d'Israel, no basada en l'odi. Tots els pobles, sense excepció, tenen dret a viure i ser reconeguts, segons el dret internacional. Des del nostre ésser humà i des de la nostra fe, és inacceptable la violència contra un poble i Jesús de Natzaret ens va parlar clar: "busqueu primer el regne de Déu i la seva justícia" (Mt 6,33). Escoltant el poble palestí i la resposta totalment desproporcionada del govern d'Israel ens ressonen dos dels Objectius Laudato Si' de la Plataforma d'Acció Laudato Si' en què estem compromeses: "Resposta al clam dels pobres" (OLS 2) promovent la vida humana i defensant la vida amb especial atenció als grups vulnerables i "resiliència i apoderament de la Comunitat" (OLS 7), camí sinodal de compromís comunitari que inclou accions de promoció de la defensa i el desenvolupament de campanyes populars.²

Com hem arribat a aquest punt d'inhumanitat?

L'arrel es troba al sionisme. El sionisme polític va ser organitzat a finals del segle XIX per Theodor Herzl amb un pla global contra l'antisemitisme creixent a Europa. En les diverses ramificacions, religioses, laiques o polítiques, coincideix en la creació d'un estat jueu al territori d'Israel bíblic, colonitzar el territori Palestí llavors controlat per la Gran Bretanya. El 29 de novembre de 1947, amb la Resolució 181, l'Assemblea General de les Nacions Unides va recomanar l'establiment de dos Estats, àrab i jueu, en aquesta regió, i va convertir Jerusalem en una zona internacional. Reconegut, el 14 de maig del 1948, Israel proclama la seva independència, però des

d'una base sionista. Avança el moviment colonial d'assentament de colons jueus de qualsevol part del món per anar ocupant, apropiant-se de les terres palestines. Assentaments i acció del govern israelià amb una lògica de l'eliminació i del desplaçament dels nadius emprant, entre d'altres, l'apartheid i la neteja ètnica. Govern israelià i colons, han humiliat i agredit la població palestina de diverses maneres i han construït un mur que separa les persones palestines de les fonts d'aigua, de la seva feina, escoles i hospitals, detenint i torturant fins i tot els menors, etc.

Tot això, sobre la base del supremacisme ètnic, per la convicció de ser superior, també moralment, el sionisme s'ha sentit i se sent autoritzat a qualsevol acció contra l'altre. Així mateix, considera la població palestina com a enemiga a batre, sense tenir en compte la conducta individual, considera l'altre, l'altra, com una amenaça permanent i rebutja la seva existència com a col·lectiu, perquè per a ells és i serà una amenaça. De manera que el sionisme ha conduït, igual que el nazisme, a la deshumanització de l'altre poble, de les persones palestines. Hem sentit a les notícies, que "*als nens de Gaza cal matar-los, perquè finalment seran homes i pertanyerien a Hamàs*". Ho han dit i ho han fet. Fa vuit mesos, el ministre de Defensa israelià, Yoav Gallant, va anunciar un setge total a la Franja de Gaza: "*No hi haurà electricitat, ni menjar, ni aigua, ni combustible, tot estarà tancat. Estem lluitant contra els animals humans (palestins) i actuarem en conseqüència.*" Aquest discurs de deshumanització ha calat als països occidentals, de manera que la vida d'un palestí no val el mateix que la d'un altre ésser humà occidental. Ho vam veure a la condemna unànime quan Israel va assassinar 7 voluntaris de "World Central Kitchen".

Acció des de la llei internacional

Després de gairebé nou mesos de setge, bombardejos, destrucció massiva d'institucions, universitats, hospitals, infraestructures, assassinats, desplaçaments forçosos de la població, etc., el 20 de maig passat, el fiscal de la Cort Penal Internacional (ICC) ha dictat ordre d'arrest contra Benjamin Netanyahu, el ministre de defensa israelià Yoav Gallant i contra tres líders de Hamàs, Yahya Sinwar, Mohammed Diab Ibrahim Deif i Ismail Haniyeh. És una decisió important perquè reconeix els crims del govern d'Israel. D'altra banda, posa al mateix nivell els agressors i els agredits. Tot i que en realitat, Hamàs és un grup armat de resistència producte de l'opressió continuada al poble palestí que, d'acord amb la legislació internacional, té dret a defensar-se

de les agressions i l'opressió de la força ocupant il·legal³. A més, el 12 de juny, la Comissió Internacional Independent de Recerca de l'ONU sobre el Territori Palestí Ocupat, inclosa Jerusalem Oriental i Israel, va afirmar que, "*Les autoritats israelianes són responsables de crims de guerra i crims de lesa humanitat comesos durant les operacions militars i els atacs perpetrats a Gaza des del 7 d'octubre de 2023 i que els grups armats palestins són responsables de crims de guerra pels atacs a Israel en aquesta data*"⁴.

Actualment, la llibertat d'expressió està amenaçada. I també està amenaçat el sistema de dret internacional. Reconèixer la dignitat dels palestins, dels pobles oprimits, és una qüestió de justícia, encara que no es tolera en certs mitjans de comunicació.

Montserrat Fenosa i Choclán
Vice-presidenta d'ACAT

¹ Dades a 28 de juny 2024. Xifres actualitzades a:

<https://www.palestinechronicle.com/>

² Mentre redactava, em va arribar una Carta Oberta de teòlegs i líders religiosos que considero molt encertada. Es pot signar a:

<https://www.peacecatalyst.org/gaza-open-letter>

³ Crec que tots els pobles tenen dret a defensar-se de la manera que poden. Però ens urgeix constrènyer els nostres mandataris a apostar per les vies del diàleg, explorar i practicar vies de defensa civil no violenta per prevenir i afrontar conflictes. Que no permetin la violència ni el genocidi contra ningú, que aïllin els que incompleixen el dret internacional i la més elemental humanitat. Però, recordem què va dir Etty Hillesum enmig de la repressió nazi: "*la podridura dels altres també és en nosaltres i per canviar alguna cosa al món hem de canviar-nos també a nosaltres mateixos*".

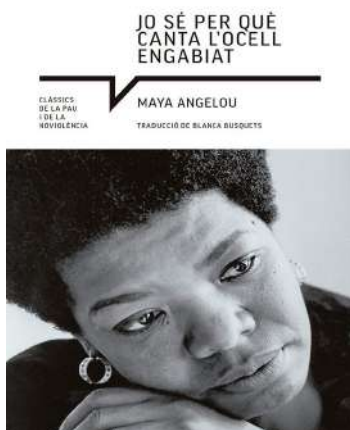
⁴ Cf. web ONU: <https://news.un.org/es/story/2024/06/1530501>

(extracte de l'article publicat a la web JPIC Vedruna Europa, i que podeu llegir complet a:

<https://jpic.vedruna.eu/a-donde-lleva-el-sionismo/>)

Recomanacions

**Jo sé per què
canta l'ocell
engabiat,
de
Maya Angelou**

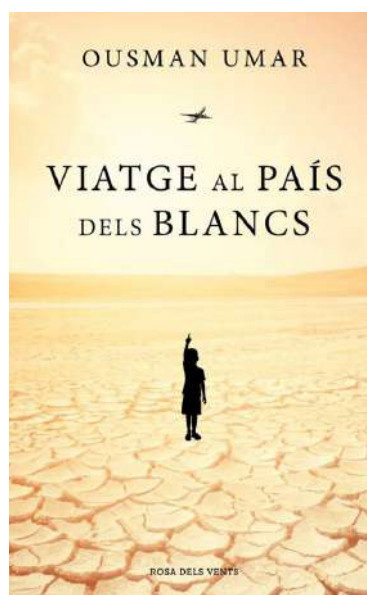

Aquest relat, al llarg de 315 pàgines, és una història de supervivència i de denúncia del racisme; molts dels seus personatges, que formen part dels habitants de raça negra als Estats Units a començaments del s. XX, mostren la vida quotidiana sota la segregació racial.

En forma autobiogràfica, l'autora, afroamericana pobra, narra les seves dures vivències de la infància en un poblet d'Arkansas, i de l'adolescència en diferents ciutats de Califòrnia. Des de ben petita, va viure amb la seva àvia, amb el seu germà Bailey. A 8 anys, la Maya va patir un gran trauma, que la va deixar sense parlar durant cinc anys. La novel·la de Maya Angelou s'ha convertit en un testimoni literari de gran valor.

Em dic Ousman Umar. Sé que vaig nèixer un dimarts, no sé de quin mes ni de quin any, perquè això a la meua tribu tant se val. Vaig créixer a la sabana africana. Cada dia caminava set quilòmetres per anar a l'escola. Tenia una vida feliç i senzilla, fins que un dia mentre jugava vaig veure un avió al cel. Des d'aquell moment vaig voler ser pilot, enginyer, tot menys negre. La curiositat per conèixer el món em va empènyer a iniciar un viatge sense retorn cap al País dels Blancs.

Quan tenia tretze anys vaig travessar el Sàhara a peu i el mar en patera. I vaig veure morir pel camí la majoria dels meus companys de viatge, entre ells el meu millor amic. Al cap de quatre anys d'haver iniciat aquella gesta, vaig arribar finalment a Espanya i, després de passar uns quants mesos dormint al carrer, una família em va acollir. La primera nit que vaig dormir a casa seva, tot i les comoditats i el benestar que sentia, em vaig posar a plorar com un nen. Per què havia patit tant? Per què tanta lluita? Què havia fet malament?

**Viatge al país
dels blancs,
d'Ousman
Umar**

Ara necessito explicar aquesta història, fins que ja no hi hagi més històries com aquesta per explicar.

Humanitzar la humanitat practicant la proximitat

La causa dels drets de les persones i dels pobles, sobretot de les persones i dels pobles marginats són les meves, són les nostres. (...) L'objectiu i la mediació de totes aquestes causes es poden formular en aquest postulat: humanitzar la humanitat, practicant la proximitat. És una utopia? L'Evangeli és una utopia encara més gran!

Perquè no acceptem la fatalitat d'aquest sistema capitalista neoliberal que ens imposen, que redueix la vida a un mercat, i emmarca les ments en un pensament únic, sota el macro imperialisme polític, econòmic, militar, cultural.

La tasca més essencial de la humanitat és la tasca d'humanitzar-se. Humanitzar la humanitat és la missió de tots i totes, de cadascú i cadascuna de nosaltres. La ciència, la tècnica, el progrés, només són dignes del nostre pensament si ens humanitzen més. La tasca primordial i comuna d'humanitzar la humanitat es fa practicant la proximitat.

L'evangeli segons sant Lluç ens ofereix la paràbola paradigmàtica per a aquesta praxi humanitzadora. El mestre de la llei respon correctament a la pregunta de Jesús sobre els manaments. Coneixia el Catecisme, com a mínim la seva lletra. No obstant i això, per tal de justificar-se, el doctor de la religió pregunta al seu torn: "I qui és el meu pròxim?". La resposta de Jesús és desconcertant i provocadora, per al doctor de la llei, per tot el poble que l'escoltà en aquell temps i també per a nosaltres, que l'escoltem avui, aquí. El pròxim és aquell o aquella a qui jo m'acosto, i que posa en primer lloc els qui han caigut en el camí, les persones marginades, les dones violentades, els emigrants suspects, els estranys dels quals m'estimo més no saber res, tan ocupat com estic en els meus negocis o en el culte...

M'he de fer pròxim descobrint el pròxim, buscant-lo, acollint-lo, donant i donant-me al seu servei. Sense fer "accepció de persones".

Només estimo al pròxim en la mesura en que surto -lliure, obert, solidari- a trobar-lo, acostant-m'hi, acostant-lo a mi.

Pere Casaldàliga

ACAT

Acció dels Cristians per l'Abolició de la Tortura

Web: <https://acat.pangea.org>

Correu electrònic: acat.secretaria@pangea.org

Anglí, 55 (08017 – Barcelona)

Telèfon: +34 620 248 716 (secretariat ACAT)

Donatius a:

<https://acat.pangea.org/fes-una-donacio/>

Accedeix a la nostra web:

Els articles publicats en aquest butlletí només reflecteixen les opinions dels seus autors

L'ACAT és una associació ecumènica que té com a objectiu l'abolició de la tortura, dels maltractaments i de la pena de mort arreu del món. Els cristians ens comprometem a lluitar per un món sense tortura, perquè aquesta pràctica és incompatible amb la dignitat humana.

Fundada l'any 1974 a França, l'ACAT ja existeix a 30 països, i des de llavors col·labora amb altres entitats en la consecució de llurs objectius.

Si creus que t'agradaria col·laborar en aquest objectiu i pots i vols sumar el teu esforç, contacta amb nosaltres a <https://acat.pangea.org/collabora-i-fes-te-soci/>